

بیہوشی 4: قبل، حین و بعد از عمل جراحی

آموزش بیماران

نویسنده: افشین امینی
شهریور 90

در این درس به این پرسش‌های شما پاسخ داده می‌شود:

1. قبل از عمل جراحی چه کارهایی باید انجام دهیم؟
2. حین عمل جراحی چه اتفاقاتی برای من می‌افتد؟
3. پس از عمل جراحی چه اقداماتی باید انجام دهیم؟

1. قبل از عمل جراحی چه کارهایی باید انجام دهیم؟

قبل از عمل جراحی شما یک ملاقات با پزشک متخصص بییهوشی خواهید داشت که لازم است در رابطه با موارد زیر با یکدیگر صحبت کنید:

- سابقه اعمال جراحی یا بییهوشی‌های اخیر و قبلی
- سابقه حساسیت احتمالی به داروهای بییهوشی در شما یا اعضای خانواده‌تان
- هر گونه سابقه حساسیت به غذاها، داروها و ... (به خصوص حساسیت به تخم مرغ و ماهی)
- آزمایش‌هایی که لازم است قبل از عمل انجام شوند
- داروهایی که تا کنون مصرف کرده‌اید و یا در حال مصرف آن هستید، همچنین داروهای گیاهی و یا مکمل‌های غذایی
- سابقه هر گونه اختلالات روانی یا مشکلات روحی
- سابقه بیماری‌هایی از قبیل اختلالات ایمنی، هپاتیت، اختلالات خونریزی دهنده، سوزش سر دل، زخم معده
- سابقه اختلالات قلبی ریوی مثل حمله قلبی، افزایش فشار خون، آمفیژم ریوی، آسم، تنگی نفس، یا سایر اختلالات مشابه
- سابقه اختلالات عروقی مثل اختلال و محدودیت در حرکت اندام‌ها به دلیل مشکلات عروقی
- سابقه اختلالات غدد درون‌ریز مانند دیابت، پرکاری و کم کاری تیروئید
- وجود دندان‌های لق یا مصنوعی
- سابقه استعمال دخانیات مواد افیونی، ویا مشروبات الکلی
- هر گونه نگرانی خاص در مورد عمل جراحی یا مسئولیت‌هایی که در رابطه با عمل جراحی بر عهده شماست
- روند بهبودی، مراقبت‌های بعد از عمل جراحی و کنترل درد

در این مرحله پزشک بییهوشی یک معاینه دقیق نیز انجام می‌دهد و شما فرم رضایت‌نامه عمل جراحی و بییهوشی را امضا خواهید نمود.

2. حین عمل جراحی چه اتفاقاتی برای من می‌افتد؟

از ابتدای جراحی تا پایان آن و زمانی که در اتاق بهبودی هستید، پزشک بییهوشی وضعیت سلامتی شما را کنترل کرده و از شما مراقبت می‌کند.

در ابتدای کار، به شما لباس مخصوص پوشانیده می‌شود و هرگونه لوازم اضافی مانند ساعت، عینک، لنز چشمی، دندان مصنوعی، انگشتر، الگو و ... را باید به فرد همراهتان تحویل دهید. سپس شما به اتاق عمل برده می‌شوید و روی تخت عمل قرار می‌گیرید. علاوه بر سرم تکنسین بیهوشی چند وسیله مختلف را برای نظارت بر وضعیت سلامتی، به قسمت‌های مختلف بدن شما وصل می‌کند. این وسایل شامل: دستگاه نوار قلب، دستگاه اندازه‌گیری فشارخون، دستگاه سنجش اشباع اکسیژن خون، دستگاه سنجش دی اکسید کربن بازدمی و در صورت لزوم موارد دیگری هستند که برای شما توضیح داده خواهد شد.

در مرحله بعدی متخصص بیهوشی علائم حیاتی شما را بررسی می‌کند و در صورتی که بیهوشی عمومی مد نظر باشد، شما را عمدتاً از طریق تزریق وریدی داروی بیهوشی بیهوش می‌کند. در این مرحله متخصص بیهوشی با استفاده از ماسک صورت که به دستگاه تهویه مکانیکی وصل است به تنفس شما کمک می‌کند و پس از تزریق داروهای لازم در صورت نیاز، با دستگاهی به نام لارنگوسکوپ لوله راه هوایی را از مسیر دهان و حلق در مجاری تنفسی شما جایگذاری می‌کند.

پس از این مرحله و پس از بررسی‌های لازم توسط متخصص بیهوشی، جراحی می‌تواند آغاز شود و از این به بعد پزشک بیهوشی نظارت خود را از طریق دستگاه‌هایی که به شما وصل است ادامه می‌دهد. در صورت لزوم داروهای مختلف (وریدی و/یا استنشاقی) را برای نگهداری سطح لازم بیهوشی تجویز می‌کند و اگر شما نیاز به خون داشته باشید حجم خون از دست رفته را جبران می‌کند.

پس از اتمام عمل جراحی و با قطع داروهای بیهوشی، شما به هوش می‌آید و اگر دیگر نیازی به حمایت تنفسی وجود نداشته باشد، لوله راه هوایی برداشته می‌شود، دستگاه‌ها جدا می‌شوند و بسته به وضعیت شما و شدت مراقبت‌های لازم، به بخش مراقبت‌های ویژه یا اتاق بهبودی منتقل می‌شوید.

در اتاق بهبودی اثرات باقیمانده بیهوشی با نظارت دقیق پزشک بیهوشی از بین می‌رود و این مراقبت تا زمانی که شما هوشیاری کامل خود را پیدا کنید، ادامه دارد.

3. پس از عمل جراحی چه اقداماتی باید انجام دهیم؟

پس از عمل جراحی شما یک ملاقات با پزشک خود خواهید داشت که بهتر است در رابطه با موارد زیر با او صحبت کنید:

- عوارض احتمالی ناشی از جراحی
- زمان پایین آمدن از تخت و آغاز فعالیت‌های عادی و روزمره
- داروهایی که باید مصرف یا قطع شوند
- در صورت نیاز، زمان تعویض پانسمان یا کشیدن بخیه
- آزمایش‌ها و مراقبت‌های پیگیری
- فعالیت‌های مجاز و غیر مجاز
- رژیم غذایی خاص و غذاهای مجاز و غیر مجاز
- اجازه مسافرت و نقل و انتقال
- افرادی که بتوان در مواقع ضروری با آن‌ها تماس گرفت
- زمان ویزیت‌های بعدی

خلاصه

قبل از عمل جراحی شما یک ملاقات با پزشک بییهوشی خواهید داشت که خوب است در رابطه با موارد زیر با وی صحبت کنید: سابقه اعمال جراحی یا بییهوشی‌های اخیر و قبلی، سابقه هر گونه حساسیت به دارو یا مواد غذایی در شما یا سایر اعضای خانواده، سابقه هر گونه بیماری زمینه‌ای و قبلی، سابقه استعمال دخانیات و مواد افیونی، وجود دندان لق یا مصنوعی و هرگونه نگرانی در مورد بییهوشی و عمل جراحی

جهت آمادگی برای عمل جراحی، در ابتدای کار، به شما لباس مخصوص پوشانیده می‌شود و هرگونه لوازم اضافی به فردی که همراه شماست تحویل داده می‌شود. سپس شما به اتاق عمل برده می‌شوید و روی تخت عمل قرار می‌گیرید. تکنسین بییهوشی سرم و چند وسیله مختلف را برای نظارت بر وضعیت سلامتی، به قسمت‌های مختلف بدن شما وصل می‌کند. در مرحله بعدی متخصص بییهوشی علائم حیاتی شما را بررسی کرده و در صورت انتخاب روش بییهوشی عمومی، شما را عمدتاً از طریق تزریق وریدی بییهوش می‌کند. پس از تزریق داروهای لازم و در صورت نیاز، با دستگاهی به نام لارنگوسکوپ لوله راه هوایی را از مسیر دهان و حلق در مجرای تنفسی شما جایگذاری می‌کند. پس از این مرحله و پس از بررسی‌های لازم توسط متخصص بییهوشی، جراحی می‌تواند آغاز شود. پس از اتمام عمل جراحی و با قطع داروهای بییهوشی، شما کم‌کم به هوش می‌آید و بسته به وضعیت شما و شدت مراقبت‌های لازم، به بخش مراقبت‌های ویژه یا اتاق بهبودی منتقل می‌شوید.

در ملاقات با پزشک پس از عمل جراحی بهتر است در مورد موارد زیر با پزشک خود صحبت کنید:

عوارض احتمالی، زمان پایین آمدن از تخت، فعالیت‌های مجاز، داروها، آزمایش‌ها و مراقبت‌ها، رژیم غذایی، و ویزیت‌های بعدی.